

### Μανόλης Αναγνωστάκης

#### Ποιήματα 1941-1971

#### [Εκδόσεις Νεφέλη \(1971\) 2000](#)

13.12.43

Θυμᾶσαι ποὺ σοῦ 'λεγα  
Ὅταν σφυρίζουν τὰ πλοῖα μὴν εἶσαι στὸ λιμάνι.  
Μὰ ἡ μέρα ποὺ ἔφευγέ' ἦτανε δικιά μας  
καὶ δὲ θὰ θέλαμε ποτὲ νὰ τὴν ἀφήσουμε  
Ἐνα μαντήλι πικρὸ θὰ χαιρετᾷ τὴν ἀνίατου γυρισμοῦ  
Κι ἔβρεχε ἀλήθεια πολὺ κι ἦτανε ἔρημοι οἱ δρόμοι  
Μὲ μιὰ λεπτὴν ἀκαθόριστη χινοπωριάτικη γεύση  
Κλεισμένα παράθυρα κι οἱ ἄνθρωποι τόσο λησμονημένοι -  
Γιατὶ μᾶς ἀφησαν ὅλοι; Γιατὶ μᾶς ἀφησαν ὅλοι;  
Κι ἔσφιγγα τὰ χέρια σου Δὲν εἶχε τίποτα τ' ἀλλόκοτο ἡ κραυγή μου.

Θὰ φύγουμε κάποτε ἄθόρυβα καὶ θὰ πλανηθοῦμε  
Μὲς στὶς πολύβοες πολιτεῖες καὶ στὶς ἔρημες θάλασσες  
Μὲ μιὰν ἐπιθυμία φλογισμένη στὰ χεῖλια μας  
Εἶναι ἡ ἀγάπη ποὺ γυρέψαμε καὶ μᾶς τὴν ἀρνήθηκαν  
Ξεχνοῦσες τὰ δάκρυα, τὴ χαρὰ καὶ τὴ μνήμη μας  
Χαιρετῶντας λευκὰ πανιὰ πὶ ἀνεμίζονται.  
Ίσως δὲ μένει τίποτ' ἄλλο παρὰ αὐτὸ νὰ θυμόμαστε.  
Μὲς στὴν ψυχὴ μου σκιρτᾷ τὸ ἑναγώνιο Γιατί,  
Ρουφῶ τὸν ἀγέρα τῆς μοναξιᾶς καὶ τῆς ἐγκατάλειψης  
Χτυπῶ τοὺς τοίχους τῆς υἱρῆς φυλακῆς μου  
καὶ δὲν προσμένω ἀπάντηση  
Κανεὶς δὲ θ' ἀγγίξει τὴν ἐκταση τῆς στοργῆς  
καὶ τῆς θλίψης μου.

Κι ἐσὺ περιμένεις ἓνα γράμμα ποὺ δὲν ἔρχεται  
Μιὰ μακρινὴ φωνὴ γυρνᾷ στὴ μνήμη σου καὶ σβήνει  
Κι ἓνας καθρέφτης μετρᾷ σκυθρωπὸς τὴ μορφὴ σου  
Τὴ χαμένη μας ἀγνοία, τὰ χαμένα φτερά.

## Νέοι της Σιδῶνος

Κανονικὰ δὲν πρέπει νάχουμε παράπονο  
Καλὴ κι ἐγκάρδια ἡ συντροφιά σας, ὅλο νιάτα,  
Κορίτσια δροσερά- ἀρτιμελῆ ἀγόρια  
Γεμάτα πάθος κ' ἔρωτα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ γιὰ τὴ δράση.  
Καλὰ, μὲ νόημα καὶ ζουμὶ καὶ τὰ τραγούδια σας

Τόσο, μὰ τόσο ἄνθρωπινα, συγκινημένα,  
Γιὰ τὰ παιδάκια ποὺ πεθαίνουν σ' ἄλλήν' Ἠπειρο  
Γιὰ ἥρωες ποὺ σκοτωθῆκαν σ' ἄλλα χρόνια,  
Γιὰ ἐπαναστάτες Μαύρους, Πράσινους, Κιτρινωπούς,  
Γιὰ τὸν καημὸ τοῦ ἐν γένει πάσχοντος Ἀνθρώπου.  
Ἰδιαιτέρως σᾶς τιμᾷ τούτη ἡ συμμετοχὴ  
Στὴν προβληματικὴ καὶ στοὺς ἀγῶνες τοῦ καιροῦ μας  
Δίνετε ἐνᾶ ἄμεσο παρὼν καὶ δραστικό- κατόπιν τούτου  
Νομίζω δικαιούσθε μὲ τὸ παραπάνω  
Δυὸ δυὸ, τρεῖς τρεῖς, νὰ παίξετε, νὰ ἐρωτευθεῖτε,  
Καὶ νὰ ξεσκάσετε, ἀδελφέ, μετὰ ἀπὸ τόση κούραση.

(Μᾶς γέρασαν προώρως Γιώργο, τὸ κατάλαβες;)

## Ἐπιτύμβιον

Πέθανες- κί ἐγίνες καὶ σύ: ὁ καλός,  
Ὁ λαμπρὸς ἄνθρωπος, ὁ ὀικογενειάρχης, ὁ πατριώτης.  
Τριάντα ἔξη στέφανα σὲ συνοδέψανε, τρεῖς λόγοι ἀντιπροέδρων,  
Ἐφτὰ ψηφίσματα γιὰ τὶς υπέροχες ὑπηρεσίες ποὺ προσέφερες.

## Ποιήματα 1941-1971 (Επιλογή)

Συντάχθηκε απο τον/την Μανόλης Αναγνωστάκης

Κυριακή, 02 Μάιος 2021 20:44 - Τελευταία Ενημέρωση Κυριακή, 02 Μάιος 2021 21:42

---

Ύψι, ρε Λαυρέντη, ἔγω ποὺ μόνο τόξερα τί κάθαρμα΄ήσουν,  
Τί κάλπικος παρᾶς, μιὰ ολόκληρη ζωὴ μέσα στὸ ψέμα  
Κοιμοῦ'εν εἰρήνη, δὲν θὰ ῥθῶ τὴν ἡσυχία σου νὰ ταραξῶ.

Ἐγώ, μιὰ ολόκληρη ζωὴ μέσ στη σιωπὴ θὰ τὴν ἔξαγοράσω  
Πολὺ ἀκριβὰ κι' ὄχι μὲ τίμημα τὸ θλιβερό σου τὸ σαρκίο.)

Κοιμοῦ'εν εἰρήνη. Ὡς ἤσουν πάντα στη ζωὴ: ὁ καλός,  
Ὁ λαμπρὸς ἄνθρωπος, ὁ οἰκογενειάρχης, ὁ πατριώτης.

Δὲ θὰ ἴσαι ὁ πρῶτος οὔτε δὲ κι ὁ τελευταῖος.

## Στ' Ἀστεῖα Παίζαμε!

Δέ χάσαμε μόνο τὸν τιποτένιο μισθὸ μας  
Μέσα στὴ μέθη τοῦ παιχνιδιοῦ σᾶς δώσαμε καὶ τὶς γυναῖκες μας  
Τὰ πιὸ ἀκριβὰ ἐνθύμια ποὺ μέσα στὴν κάσα κρύβαμε  
Στὸ τέλος τὸ ἴδιο τὸ σπίτι μας μὲ ὅλα τὰ υἱάρχοντα.

Νύχτες ἀτέλειωτες παίζαμε, μακριὰ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας  
Μήπως πέρασαν χρόνια; σαπίσαν τὰ φύλλα τοῦ ἡμεροδείχτη  
Δὲ βγάλαμε ποτὲ καλὸ χαρτί, χάναμε· χάναμε ολοένα  
Πῶς θὰ φύγουμε τώρα; ποῦ θὰ πᾶμε; ποιὸς θὰ μᾶς δεχτεῖ;

Δώστε μας πίσω τὰ χρόνια μας δώστε μας πίσω τὰ χαρτιά μας  
Κλέφτες!  
Στὰ ψέματα παίζαμε!

## Ποιητική

-Προδίδετε πάλι τὴν Ποίηση, θὰ μοῦ πεῖς,  
Τὴν ἱερότερη ἐκδήλωση τοῦ Ἀνθρώπου  
Τὴ χρησιμοποιεῖτε πάλι ὡς μέσον, ὑποζύγιον  
Τῶν σκοτεινῶν ἐπιδιώξεών σας

## Ποιήματα 1941-1971 (Επιλογή)

Συντάχθηκε απο τον/την Μανόλης Αναγνωστάκης

Κυριακή, 02 Μάιος 2021 20:44 - Τελευταία Ενημέρωση Κυριακή, 02 Μάιος 2021 21:42

---

Ἐν πλήρει γνώσει τῆς ζημιᾶς ποὺ προκαλεῖτε  
Μὲ τὸ παράδειγμά σας στοὺς νεωτέρους.

-Τὸ τί δὲν πρόδωσες ἑσὺ νὰ μοῦ πεῖς  
Ἐσὺ κι οἱ ὅμοιοί σου, χρόνια καὶ χρόνια,  
Ἐνα πρὸς ἓνα τὰ υπάρχοντά σας ξεπουλώντας  
Στὶς διεθνεῖς ἀγορὲς καὶ τὰ λαϊκὰ παζάρια  
Καὶ μείνατε χωρὶς μάτια γιὰ νὰ βλέπετε, χωρὶς ἄφτια  
Ν' ἀκοῦτε, μὲ σφραγισμένα στόματα καὶ δὲ μιλάτε.  
Γιὰ ποιά ἀνθρώπινα ἱερὰ μᾶς ἐγκαλεῖτε;

Ξέρω: κηρύγματα καὶ ρητορεῖες πάλι, θὰ πεῖς.  
Ἐ ναὶ λοιπόν! Κηρύγματα καὶ ρητορεῖες.

Σὰν **πρόκες** πρέπει νὰ καρφώνονται οἱ ἄλξεις

Νὰ μὴν τὶς παίρνει ὁ ἄνεμος.

## Ἐπίλογος

Κί'όχι αὐταπάτες προπαντός.

Τὸ πολὺ πολὺ νὰ τοὺς ἐκλάβεις σὰ δυὸ θαμποὺς  
προβολεῖς μὲς στὴν ομίχλη  
Σὰν ἓνα δελτάριο σὲ φίλους ποὺ λείπουν  
μὲ τὴ μοναδική λέξη: ζῶ.

*«Γιατὶ» ὅπως πολὺ σωστὰ εἶπε κάποτε κι ὁ φίλος μου ὁ Τίτος,  
«κανένας στίχος σήμερα δὲν κινητοποιεῖ τὶς μᾶζες  
κανένας στίχος σήμερα δὲν ἀνατρέπει καθεστῶτα.»*

Ἔστω.

Ἀνάπηρος, δεῖξε τὰ χέρια σου. Κρίνε γιὰ νὰ κριθεῖς.

**Θεσσαλονίκη, Μέρες τοῦ 1969 μ.Χ.**

Στὴν οδὸ Αἰγύπτου -πρώτη πάροδος δεξιά!

Τώρα υψώνεται τὸ μέγαρο τῆς Τράπεζας Συναλλαγῶν

Τουριστικὰ γραφεῖα καὶ πρακτορεῖα μεταναστεύσεως.

Καὶ τὰ παιδάκια δὲν μποροῦνε πιά νὰ παίξουνε ἀπὸ

τὰ τόσα τροχοφόρα ποὺ περνοῦνε.

Ἄλλωστε τὰ παιδιά μεγάλωσαν, οἱ καιροὶ ἐκεῖνος πέρασε ποὺ ξέρατε

Τώρα πιά δὲ γελοῦν, δὲν ψιθυρίζουν μυστικά, δὲν ἐμπιστεύονται,

Ὅσα ἐπιζήσαν, ἐννοεῖται, γιατί ἤρθανε βαριεὲς ἀρρώστιες ἀπὸ τότε

Πλημμύρες, καταποντισμοί, σεισμοί, θωρακισμένοι στρατιῶτες,

Θυμοῦνται τὰ λόγια τοῦ πατέρα: ἐσὺ θὰ γνωρίσεις καλύτερες μέρες

Δὲν ἔχει σημασία τελικὰ ἂν δὲν τὶς γνώρισαν, λένε τὸ μάθημα

οἱ ἴδιοι στὰ παιδιά τους

Ἐλπίζοντας πάντοτε πὼς κάποτε θὰ σταματήσει ἡ ἀλυσίδα

Ἴσως στὰ παιδιά τῶν παιδιῶν τους ἢ στὰ παιδιά τῶν παιδιῶν

τῶν παιδιῶν τους.

Πρὸς τὸ παρὸν, στὸν παλιὸ δρόμο ποὺ λέγαμε, υψώνεται

ἡ Τράπεζα Συναλλαγῶν

- ἐγὼ συναλλάσσομαι, ἐσὺ συναλλάσσεσαι, αὐτὸς συναλλάσσεται-

Τουριστικὰ γραφεῖα καὶ πρακτορεῖα μεταναστεύσεως

- ἐμεῖς μεταναστεύουμε, ἐσεῖς μεταναστεύετε, αὐτοὶ μεταναστεύουν-

Ὅπου καὶ νὰ ταξιδέψω ἡ Ἑλλάδα μὲ πληγώνει, ἔλεγε κι ὁ Ποιητὴς

Ἡ Ἑλλάδα μὲ τὰ ωραῖα νησιά, τὰ ωραῖα γραφεῖα,

τὶς ωραῖες ἐκκλησιεῖς

Ἡ Ἑλλὰς τῶν Ἑλλήνων.

### Ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ φόβος...

Ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ φόβος ποὺ μᾶς ἐνώνει μὲ τοὺς ἄλλους  
Ὅταν ὑπόταξαν τὶς μέρες μας καὶ τὶς κρεμάσανε σὰ δάκρυα  
Ὅταν μαζί τους πεθάνανε σὲ μίαν οἰκτρὴ παραμόρφωση  
Τὰ τελευταῖα μας σχήματα τῶν παιδικῶν αἰσθημάτων  
Καὶ τί κρατᾷ τάχα τὸ χέρι ποὺ οἱ ἄνθρωποι δίνουν;  
Ξέρει νὰ σφίγγει γερὰ ἐκεῖ ποὺ ὁ λογισμὸς μας ξεγελᾷ  
Τὴν ὥρα ποὺ ὁ χρόνος σταμάτησε καὶ ἡ μνήμη ξεριζώθηκε  
Σὰ μίαν ἐκζήτηση παράλογη πέρα ἀπὸ κάθε νόημα;  
(κι αὐτοὶ γυρίζουν πίσω μιά μέρα χωρὶς στὸ μυαλὸ μιά ρυτίδα  
βρίσκουνε τὶς γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιά τους μεγάλωσαν  
πηγαίνουνε στὰ μικρομάγαζα καὶ στὰ καφενεῖα τῆς συνοικίας  
διαβάζουνε κάθε πρωὶ τὴν ἐποποιία τῆς καθημερινότητας.)  
Πεθαίνουμε τάχα γιὰ τοὺς ἄλλους ἢ γιατί ἔτσι νικοῦμε τὴ ζωὴ  
Ἡ γιατί ἔτσι φτύνουμε ἓνα-ἓνα τὰ τιποτένια ὁμοιώματα  
Καὶ μία στιγμὴ στὸ στεγνωμένο νοῦ τους περνᾷ μίαν ἠλιαχτίδα  
Κάτι σὰ μιὰ θαμπὴ ἀνάμνηση μιᾶς ζωικῆς προϊστορίας.  
Φτάνουμε μέρες ποὺ δὲν ἔχεις πιά τί νὰ λογαριάσεις  
Συμβάντα ἐρωτικὰ καὶ χρηματιστηριακὲς ἐπιχειρήσεις  
Δὲ βρίσκεις καθρέφτες νὰ φωνάξεις τ' ὄνομά σου  
Ἀπλὲς προθέσεις ζωῆς διασφαλίζουν μίαν ἐπικαιρότητα  
Ἀνία, πόθοι, ὄνειρα, συναλλαγές, ἐξαπατήσεις  
Κί ἂν σκέφτομαι εἶναι γιατί ἡ συνήθεια εἶναι πιὸ προσιτὴ ἀπὸ τὴν τύψη.  
Μὰ ποιὸς θὰ ῥθεῖ νὰ κρατήσει τὴν ὁρμὴ μιᾶς μπόρας ποὺ πέφτει;

**Ποιήματα ποὺ μᾶς διάβασε ἓνα βράδυ ὁ λοχίας Otto V...**

### I

Σὲ δυὸ λεπτὰ θὰ ἀκουστεῖ τὸ παράγγελμα «Εμπρός»  
Δὲν πρέπει νὰ σκεφτεῖ κανένας τίποτε ἄλλο  
Ἐμπρὸς ἡ σημαία μας κι ἐμεῖς ἐφ' ὅπλου λόγχῃ ἀπὸ πίσω  
Ἀπόψε θὰ χτυπήσεις ἀνελέητα καὶ θὰ θὰ χτυπηθεῖς.

Θὰ τραβήξεις μπροστὰ τραγουδώντας ρυθμικὰ ἔμβατήρια  
Θὰ τραβήξεις μπροστὰ ποὺ μαντεύονται χιλιάδες ἀνήσυχα μάτια  
Ἐκεῖ ποὺ χιλιάδες χέρια σφίγγονται γύρω ἀπὸ μίᾶ ἄλλη σημαία  
Ἕτοιμα νὰ χτυπήσουν καὶ νὰ χτυπηθοῦν.

Σ' ἓνα λεπτὸ πρέπει νὰ μᾶς δώσουν τὸ σύνθημα  
Μιὰ λεξούλα μικρὴ ποὺ σὲ λίγο ἐξαίσια θὰ λάμψει.

(Κι ἐγὼ ποὺ ἔχω μία ψυχὴ παιδικὴ καὶ δειλὴ  
Ποὺ δὲν θέλει τίποτε ἄλλο νὰ ξέρει ἀπὸ τὴν ἀγάπη  
Κι ἐγὼ πολεμῶ τόσα χρόνια χωρὶς, Θέ μου, νὰ μάθω γιατί  
Καὶ δὲ βλέπω μπροστὰ τόσα χρόνια παρὰ μόνο τὸ διδυμὸ ἀδερφό μου.)

### II

Σε τούτη τή φωτογραφία ήμουνα νέος κοντά 22  
χρονῶ. ἔδῶ εἶναι ἡ γυναῖκα τί ἄγαποῦσα: ἡ  
γυναῖκα μου  
Τὴ λέγανε Μάρθα· ἐσφιγγε τὸ γιό μου μὲ λαχτάρια  
στὴν ἀγκαλιά της  
Δὲ μοῦ ἔπε: «χαίρομαι ποὺ πᾶς νὰ πολεμήσεις».  
' Ἐκλαιγε σὰν ἓνα μικρὸ κοριτσάκι.  
Κι' ἐδῶ κάποιος σπίτι παλιὸ μ' ἓναν κήπο στὴ μέση  
καὶ μ' ἄνθη...  
...Θυμᾶσαι ὅταν ἤμασταν παιδιὰ εἴχαμε ἓνα ξύλι-  
νὸ ἄλογο καὶ μία γυαλιστερὴ τρομπέτα  
Τὰ βράδια ξαγρυπνοῦσαμε στὰ βιβλία μὲ τὶς ἄρ-  
χαῖες ἡρωικὲς ἱστορίες  
Τὸν ἄθῳ μας ὕπνο τυράνησαν οἱ ἀντίλαλοι τῶν  
φημισμένων πολεμιστῶν  
Ὑστερα τὰ ξεχάσαμε ὅλα αὐτὰ σὲ μία γωνιὰ γε-  
λώντας γιὰ τὰ παιδιὰστικά καμῶματα.  
' Ἴσως αὐριο μιὰ τόση τρυπίτσα μοῦ χαράξει τὸ μέ-  
τωπο  
' Ὡς μιὰ τρυπίτσα ποὺ χωρᾷ ὅλο τὸν πόνο τῶν ἀν-  
θρώπων  
Ποιὸς εἶμαι; Ποῦ βρίσκομαι; Σκίστε τὰ ροῦχα  
μου ἐδῶ μπροστὰ στὸ στῆθος  
' Ἴσως θὰ βρεῖτε ἀκόμα τ' ὄνομά μου σκαλισμένο.  
Ποιὸς τὸ θυμᾶται;  
Ψάξτε τὰ ροῦχα μου ἀκόμα... Ἐδῶ ήμουνα νέος  
22 μόλις χρονῶ  
Κι' ἐδῶ μιὰ γυναῖκα ποὺ σφίγγει μὲ λαχτάρια ἓνα  
παιδὶ στὴν ἀγκαλιά της.

' (Ἐκλαιγε ἀλήθεια ὅταν ἐφευγα σὰν ἓνα μικρὸ κο-  
ριτσάκι).

## Κι ήθελε ακόμη...

Κι ήθελε ακόμη πολύ φῶς νὰ ξημερώσει. Όμως ἐγὼ  
Δὲν παραδέχτηκα τὴν ἥττᾱ. Ἐβλεπα τώρα  
Πόσα κρυμμένα τιμαλφῇ ἔπρεπε νὰ σώσω  
Πόσες φωλιὲς νεροῦ νὰ συντηρήσω μέσα στὶς φλόγες.  
Μιλᾶτε, δείχνετε πληγὲς ἀλλόφρονες στοὺς δρόμους  
Τὸν πανικὸ ποὺ στραγγαλίζει τὴν καρδιά σας σὰ σημαία  
Καρφώσατε σ' ἐξῶστες, μὲ σπουδὴ φορτώσατε τὸ ἐμπόρευμα  
Ἡ πρόγνωσίς σας ἀσφαλής: Θὰ πέσει ἡ πόλις.  
Ἐκεῖ, προσεχτικά, σὲ μιὰ γωνιά, μαζεῦω μὲ τάξη,  
Φράζω μὲ σύνεση τὸ τελευταῖο μου φυλάκιο  
Κρεμῶ κομμένα χέρια στοὺς τοίχους, στολίζω  
Μὲ τὰ κομμένα κρανία τὰ παράθυρα, πλέκω  
Μὲ κομμένα μαλλιά τὸ δίχτυ μου καὶ περιμένω.  
Ὅρθιος καὶ μόνος σὰν καὶ πρῶτα περιμένω.

## Μιλῶ...

Μιλῶ γιὰ τὰ τελευταῖα σαλπίσματα τῶν νικημένων στρατιωτῶν  
Γιὰ τὰ κουρέλια ἀπὸ τὰ γιορτινὰ μας φορέματα  
Γιὰ τὰ παιδιὰ μας ποὺ πουλᾶν τσιγάρα στοὺς διαβάτες  
Μιλῶ γιὰ τὰ λουλούδια ποὺ μαραθῆκανε στοὺς τάφους καὶ τὰ σαπίζει ἡ βροχὴ  
Γιὰ τὰ σπίτια ποὺ χάσκουνε δίχως παράθυρα σὰν κρανία ξεδοντιασμένα  
Γιὰ τὰ κορίτσια ποὺ ζητιανεύουν δείχνοντας στὰ στήθια τὶς πληγὲς τους  
Μιλῶ γιὰ τὶς ξυπόλυτες μάνες ποὺ σέρνονται στὰ χαλάσματα  
Γιὰ τὶς φλεγόμενες πόλεις τὰ σωριασμένα κουφάρια σοὺς δρόμους

Τοὺς μαστροπούς ποιητὲς ποὺ τρέμουνε τὶς νύχτες στὰ κατώφλια  
Μιλῶ γιὰ τὶς ἀτέλειωτες νύχτες ὅταν τὸ φῶς λιγοστεύει τὰ ξημερώματα  
Γιὰ τὰ φορτωμένα καμιόνια καὶ τοὺς βηματισμοὺς στὶς υγρὲς πλάκες  
Γιὰ τὰ προαύλια τῶν φυλακῶν καὶ γιὰ τὸ δάκρυ τῶν μελλοθανάτων.

Μὰ πιὸ πολὺ μιλῶ γιὰ τοὺς ψαράδες  
Π' ἀφήσανε τὰ δίχτυά τους καὶ πήραν τὰ βήματά Του  
Κι ὅταν Αὐτὸς κουράστηκε αὐτοὶ δὲν ξαποστάσαν  
Κι ὅταν Αὐτὸς τοὺς πρόδωσε αὐτοὶ δὲν ἀρνηθῆκαν  
Κι ὅταν Αὐτὸς δοξάστηκε αὐτοὶ στρέψαν τὰ μάτια  
Κι οἱ σύντροφοί τους φτύνανε καὶ τοὺς σταυρῶναν  
Κι αὐτοί, γαλήνιοι, τὸ δρόμο παίρνουνε π' ἄκρη δὲν ἔχει  
Χωρὶς τὸ βλέμμα τους νὰ σκοτεινιάσει ἢ νὰ λυγίσει

Ὅρθιοι καὶ μόνοι μὲς στὴ φοβερὴ ἔρημία τοῦ πλήθους.

## Δρόμοι παλιοί

Δρόμοι παλιοὶ ποὺ ἀγάπησα καὶ μίσησα ἀτέλειωτα  
κάτω ἀπ' τοὺς ἴσκιους τῶν σπιτιῶν νὰ περπατῶ

νύχτες τῶν γυρισμῶν ἀναπότρεπτες κι ἡ πόλη νεκρὴ  
Τὴν ἀσήμαντη παρουσία μου βρίσκω σὲ κάθε γωνιὰ  
κᾶμε νὰ σ' ἀνταμῶσω κάποτε φάσμα χαμένο τοῦ τόπου μου κι ἐγὼ  
Ξεχασμένος κι ἀτίθασος νὰ περπατῶ  
κρατώντας μία σπῖθα τρεμόσβηστη στὶς υἱγρές μου παλάμες  
Καὶ προχωροῦσα μέσα στὴ νύχτα χωρὶς νὰ γνωρίζω κανένα  
κι οὔτε κανένας κι οὔτε κανένας μὲ γνώριζε μὲ γνώριζε

(Ἡ μελοποίηση ἀπὸ τον Μικὴ Θεοδωράκη [εδῶ](#) )

### Ὅταν μιὰν ἀνοιξη

Ὅταν μιὰν ἀνοιξη χαμογελάσει  
θὰ ντυθεῖς μία καινούργια φορεσιὰ  
καὶ θὰ ῥθεῖς νὰ σφίξεις τὰ χέρια μου  
παλιέ μου φίλε

Κί ἴσως κανεῖς δὲ σὲ προσμένει νὰ γυρίσεις  
μὰ ἐγὼ νιώθω τοὺς χτύπους τῆς καρδιᾶς σου  
κι ἓνα ἄνθος φυτρωμένο στὴν ὥριμη,  
πικραμένη σου μνήμη

Κάποιο τρένο, τὴ νύχτα, σφυρίζοντας,  
ἢ ἓνα πλοῖο, μακρινὸ κι ἀπροσδόκητο  
θὰ σὲ φέρει μαζὶ μὲ τὴ νιότη μας  
καὶ τὰ ὄνειρά μας

Κί ίσως τίποτα, ἄλήθεια, δὲν ξέχασες  
μὰ ὁ γυρισμὸς πάντα ἀξίζει περισσότερο  
ἀπὸ κάθε μου ἀγάπη κι ἀγάπη σου  
παλιέ μου φίλε

(Ἡ μελοποίηση ἀπὸ τον Μικη Θεοδωράκη [εδῶ](#) )